

KINIJOS PAVOJUS

GYNYBOS SEKRETORIAUS McNAMAROS ĮSPĖJIMAS APIE GRESIANTĮ PAVOJŲ IŠ RAUDONOSIOS KINIJOS PUSĖS BUVO NĖMAŽA STAIGMENA NATO KONFERENCIJOS DALYVIAMS, NES TOS ORGANIZACIJOS TIKSLAS YRA PASIPRIEŠINTI SOVIETŲ, BET NE KINIEČIŲ UŽMAČIOM...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praeitam Dirvos numeryje minėjome Valstybės Sekretoriaus Dean Rusk prašymą metinėje NATO konferencijoje atkreipti daugiau dėmesio į karą Vietname ir paremti JAV jei ne ginklu, tai bent morališkai. Pastebėjome, kad Europoje nenorima laikyti karą Vietnamo senąjį kontinentą liečiančiu reikalu. Už tat nenuostabu, kad sekančią dieną Rusk į pagalbą atskubėjo Gynimo Sekretorius McNamara įspėdamas apie... Raudonosios Kinijos pavojų. Iš Paryžiaus pranešama, kad McNamara kalba buvo nemaža staigmena NATO nariams, nes toji sąjunga buvo sudaryta ne kiniečių, bet sovietų grėsmei atremti, o be to, kai kurie NATO nariai palaiko su R. Kinija diplomatinis ir prekybinius ryšius. Už tat R. Kinijos įtakos didėjimas, grynai formaliai žiūrint, buvo laikomas "kalba ne visai į temą".

Kitai McNamara įspėjimas atrodo žiūrint iš esmės. Karas Vietnamo nebūtų sunki problema, jei jame nesilygėtų amerikiečių - kiniečių karo galimybės. Jei JAV turi dar daugiau padidinti savo kariuomenę pietryčių Azijoje, tai galėtų pakeisti NATO, nes tuo atveju JAV turės mažiau dėmesio kreipti į Europos gynybą. Tiesa, ir Rusk ir McNamara neprileido minties, kad JAV atsisakytų nuo savo įsipareigojimų Europoje, tačiau tokia prielaida pati prašosi.

Žinia, atominio karo atveju, JAV turi pakankamai priemonių sunaikinti ir Kiniją ir Sovietų Sąjungą, tačiau tokio karo norima išvengti. Tuo tarpu Kinija, McNamara teigimu, gal jau kitais metais turės vidutinės distancijos raketus su atominiu užtais. Ir nėra abejonės, kad ji tuo ginklu pradės šantažuoti savo kaimynus. Kiekvieno atveju jos ginklavimas rodo pasiryžimą vesti labai aktyvą politiką ne tik jos pačios pakraščiuose, bet ir toliau. Ne tik Azijoje, bet ir Afrikoje ir net Lotynų Amerikoje.

Kokioje būklėje tuo atveju atsidurtų NATO? Ar ji galėtų ir turėtų pasipriešinti R. Kinijos įtakos plėtimuisi? -- Tokius klausimus NATO konferencijai patiekė McNamara. Tai buvo, taip sakant, retorinio pobūdžio klausimai, kuriuos nereikalaujama tuojau atsakyti, bet jie dramatiškai pabrėžė Vietnamo karo vystymosi galimybes.

Pranešimai iš pačios Kinijos byloja apie pasiruošimus karui su JAV. Iš didžiųjų pietinės Kinijos miestų, kaip Kantonas, Fushou, Kunmingo ir Čiangkingo evakuojami seniai ir vaikai. Junano, Kwangsi ir Kwantungo provincijose pastebėti net ir įmonių bei įstaigų iškelimai. Visur statomos priešlėktuvinės slėptuvės, kasami apkasai, bei tuneliai, statomi aerodromai, tiesiami strateginės reikšmės keliai. Šiaurinio Vietnamo pasienyje sukoncentruota per 500.000 raudonųjų kinų armija. Būdinga, kad kaip ir Korėjos karo metu, čia sutelkti kariai neturi jokio laipsnio ar einamųjų pareigų ženklų.

Paskutinėm savaitėm Pekinas keleriopai padidino savo tiekimus šiauriniam Vietnamui. Tas kraštas pradėjo gauti daug ginklų, ypač sunkiųjų 50 mm kulkosvaidžių ir priešlėktuvinį patrankelių. Siunčiama ir daug plieno bei cemento, kuris reikalingas subombarduoti susisiekimo kelių taisymui. Paskutiniomis mėnesiais šiaurinis Vietnamas įsileido ir 40.000 kiniečių darbininkų ir karo instruktorių.

Tai įgalino Hanoi režimą į pietinį Vietnamą pamerinti savo reguliarios kariuomenės, kas savo keliu reikalauja ir papildomų JAV kariuomenės dalių. Turint galvoje tuos visus karinius pasiruošimus, Washingtono administracijos susirūpinimas yra suprantamas. Tiesa, atominiams karui Kinija šiuo metu nėra pasiruošusi, tačiau visados yra galimas karo Korėjoje atgaivinimas.

Žinia, galimas daiktas, kad čia turima reikala tik su blefu. Ir tokie R. Kinijos pareigūnų pareiškimai, kaip jų premjero Čiu En-lai, Prancūzijos ambasadoriui Jean Chauvel: "Amerikiečiai gali ateiti, mes esame pasiruošę juos sutikti"; ar jų generalinio štabo viršininko maršalo Lin Piao: "Karas tautą paverčia plienu ir varo istoriją pirmyn", -- tėra tik skambūs žodžiai. Tačiau blefą galima įrodyti tik prašius atidengti kortas. Už tat ir Washingtonas neturi jokio kito pasirinkimo, kaip į tuos grasinimus pažūrėti visu rimtumu.

Nelaimai, tokia laikysena susilaukė kritikos pačioje Amerikoje. Taip, pavyzdžiui, New York Times verkšlens, kad Rusk paskutinėse savo kalbose pasirodęs esąs "kietos linijos" (hard line)

šalininkas ir kad iš jo kalbų neišplaukia noras eiti į kompromisus ir naujas nuolaidas, be ko neįmanomos jokios derybos! Jis statas tokias sąlygas, kurios leidžia spėti (that suggest), kad jis daugiau pasitikės karinėm, o ne diplomatinėm akcijom!

Belieka tik viltis, kad NYT ši kartą tikrai neatstovauja tikrosios Amerikos nuomonės. Kompromisų ir nuolaidų jau buvo pakankamai. Nuolaidos tik veda prie naujų nuolaidų. NATO buvo sukurta tam, kad jų daugiau nebūtų.

Kas nauja
Pasaulyje

* PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS DE GAULLE laimėjo rinkimus, susirinkęs 55% visų balsų -- 12.868.661, antrąjį kandidatą Mitterand palikęs ne mažiau gautų balsų skaičium -- 45%.

Rinkimuose dalyvavo nepaprastai didelis balsuotojų skaičius -- 84%-85%.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS jaučia vis didėjančią spaudimą iš kongresmanų pusės blokuoti Š. Vietnamo pagrindinę uostą Hai-phongą ir didesniais bombardavimais sulaukyti komunistų medžiagų ir karinių jėgų slinkimą į P. Vietnamą.

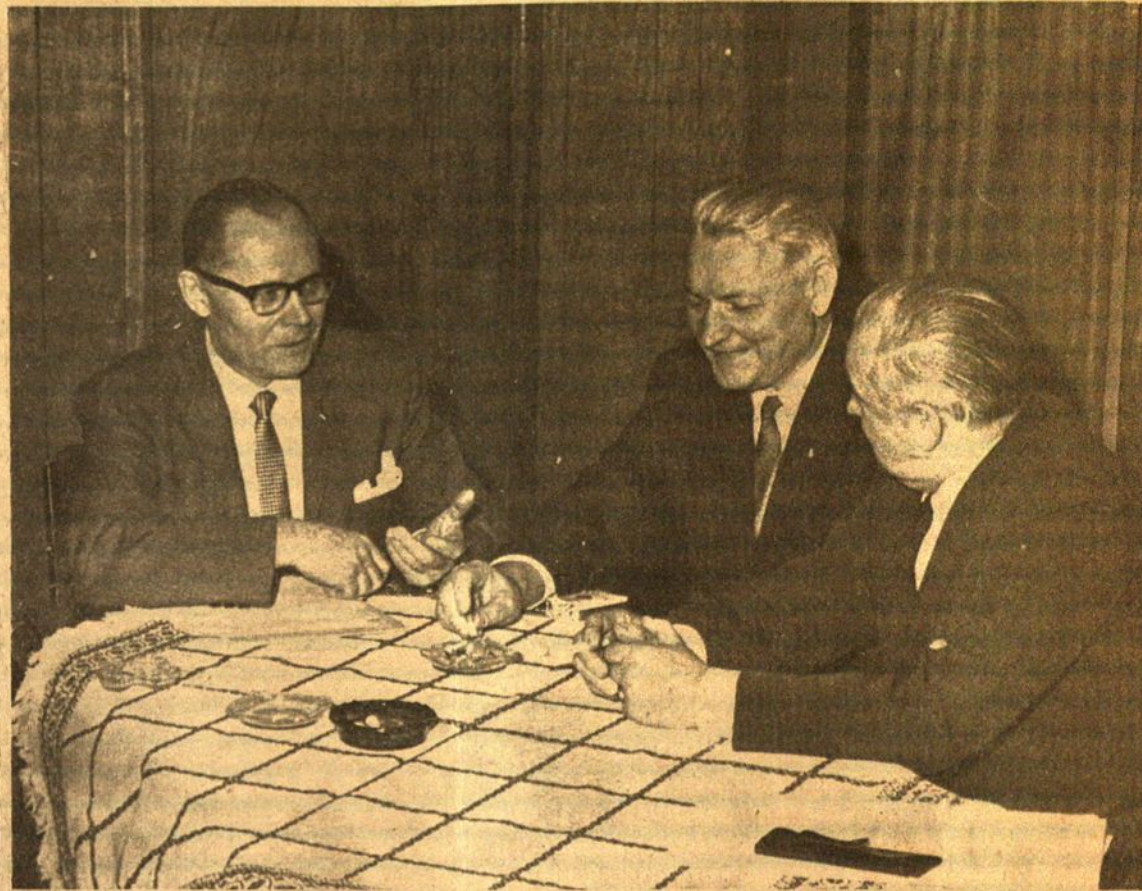
JAV karinių dalinių vadai ir generolai Vietnamą galvoja, kad reiktų dar papildomai kokių 4 divizijų, kad užblokuoti Š. Vietnamo pajėgų slinkimą per Laosą teritoriją į pietus.

* US NEWS & WORLD REPORT žiniomis, vienas iš Kremliaus viršūnių pasikeitimo pakeitimų -- Al. Selepinas -- nebuvo numatytas, o kaip tik būdamas vienu iš kompartijos sekretorių, galėsiantis koncentruotis į vadų atranką, tuo pačiu eliminuojant įvairius savo konkurentus.

* GEMINI VI ir GEMINI VII raketų ir joms vadovavusių astronautų pasiekusi misija sumušė visus iškilolinius rekordus erdvės užkariavimo srityje.

Gemini VII astronautai išbuvo erdvėje 14 dienų, susitiko, galima sakyti, ranka pasiekiamame nuotolyje, erdvėje su Gemini VI lakūnais, pagaliau, labai vykusiai ir tiksliai nusileido į žemės skirtoje vietoje.

Be abejo, moksliniai laimėjimai, siekiant vis didesnių tobulėjimų ir užkariavimų erdvės srityje, yra nepaprasti. Tikimasi, kad pastarieji pasiekimai erdvėje pagreitins kelionės į mėnulį planų įgyvendinimą.

ALT S-gos Philadelphia skyriaus rūpesčiu gruodžio 11d, Philadelphijoje Lietuvių Banko namuose buvo suruoštas Dirvos 50 metų sukakties minėjimas. Į minėjimą iš Chicago buvo atvykęs ALT S-gos pirmininkas inž. J. Jurkūnas, kuris su vietiniais ALT S-gos veikėjais turėjo pasitarimus. Nuotraukoje iš kairės: ALT S-gos Philadelphia skyriaus pirmininkas inž. V. Gruzdis, ALT S-gos pirm. inž. J. Jurkūnas ir ALT S-gos Rytų Apygardos pirm. A. Jonys.

PRANCŪZIJOJE DEMOKRATINĖ KAIRĖ TURĖS IŠ NAUJO SAVE ATRASTI

R. E. MAZILIAUSKAS
Dirvos korespondentas
Vokietijoje

Kadaise, Alžirijos karo įkarštyje, filosofas ir rašytojas Jean-Paul Sartre pasirašė sukilėlių remiantį ir Prancūzijos laikyseną smerkiantį manifestą. Elizejaus rūmų patarėjai generolui de Gaulle siūlė Sartre už priešvalstybinį kurstyją suimti. Ilgas generolas krates galvą: "C'est impossible", nes Sartre "c'est aussi la France".

Pernykštis Nobelio premijos (jos betgi atsisakęs) laureatas Sartre iš tikrųjų "taip pat yra Prancūzija", ką po septynių gaullistinių metų gruodžio 5 dieną pademonstravo prezidentiniai rinkimai. Generolo priešininkai liko 33,7% balsų surinkę François Mitterrandas, kuris, žinoma, pralaimėjo.

Mitterandas yra kairės kandidatas. Jį palaikė SFIO (demokratiniai socialistai), pelnė jis tris milijonus komunistų balsų, už jį pasisakė ir kairieji Prancūzijos intelektualai su Jean-Paul Sartre priešakyje. Knislių politinių aritmetikų apskaičiavimais, 7,7 milijonus balsų gavęs Mitterandas viso kairiųjų rinkimų potencialo po savo vėliava apjungti negebėjo, nes dalis jų savo balsus vis dar atidavė de Gaulle.

Sprendžiant iš Paryžiaus spaudos užuominų, ir pats Sartre su kitais intelektualais ilgokai dvejodęs, kol galutinai apsisprendė už Mitterandą. Tokia entuziazmo stoka nesiteta su dėkingumu generolui už nepatupdymą kalėjimui ir tik dalinai paaiškinama faktu, kad Mitterandas tebuvo kompromisinis, tai yra "bėdos" kandidatas kairei. Freudiška išsireiškimas, tarp Prancūzijos politinės kairės ir generolo de Gaulle visą laiką vyrauja tam tikra "meilės - neapykantos" įtampa.

Groteskiška de Gaulle megalomanija, neslepiama jo panieka parlamentarinei demokratijai ir politinėm partijom aplamai, kurias jis kaip taisyklė vadina "buvusiom partijom", įsakmiai jo pabrėžiamas devynioliktojo amžiaus stiliaus nacionalizmas ir autoritatyvinio režimo palaikymas -- Prancūzijos kairei, be abejo, buvo ir vis dar yra rakštimi akyje, todėl nepriimtina ir absoliučiai atmetina. Tačiau vi-soje eilėje sričių generolas kaip tik įgyvendino tai, ką kairieji politiniai ir intelektualiniai Prancūzijos sluoksniai visą laiką reikalavo ir ko siekė.

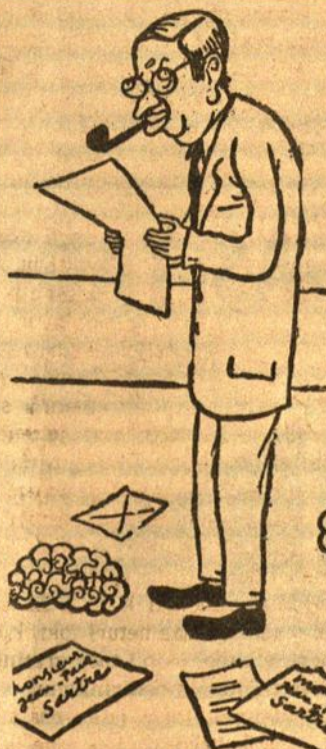
De Gaulle sutramdė kraštutinius dešiniuosius (vadina-mąjį ultrų elementą), nupolitino armiją, uždraudė suimtųjų kan-kinimą, o buvusiomis Prancūzijos

nerolą kritikuoti. Quai d'Orsay (Prancūzijos užsienio reikalų ministerija) politika dar nepriklausomai, dargi diametraliai priešingai Washingtonui, Paryžiui pripažino Mao Kiniją, Prancūzijos karinės pajėgos praktiškai yra išjungtos iš pavaldumo NATO štabui, de Gaulle yra daugia-ne-gu kritiškas JAV užsilaiga-vimui Vietnamo ir t.t. ir t.t. Sunkokai nuryjamas kasnis prancūzų kairei tėra generolo atominio savarankiškumo siekimas. Bet be "Force de Frappe" savarankiška Paryžiaus užsienio reikalų politika būtų dar iluzoriškesnė negu dabar kad yra. Todėl kairieji sluoksniai ir atominių ginklų bandymus yra lin-kę tyliai nuryti, nors milžiniškos ginklavimosi išlaidos Prancūzijos arba iš kompartijos suvirstkinamos ir dėl jų tiesioginiai nu-kenčia piliečių gerovė.

Filosofas ir socialinis kritikas Jean-François Revel savo pam-flete "En France, La Fin de l'Opposition" su tam tikra gališkos ironijos doze rašo:

"1956 metais, sovietų kari-niams daliniams sutriuškinus vengrų liaudies sukilimą, (kai-riuosius intelektualus) matome esant "opozicinius" komunistais partijoj arba iš kompartijos išsto-jant, matome juos tarp 1956 ir 1962 metų steigiant daugybę mažų kai-riųjų partijų... 1958-aisiais metais gaullistams paėmus valdžią, mes

(Nukelta į 2 psl.)

Jean-Paul Sartre

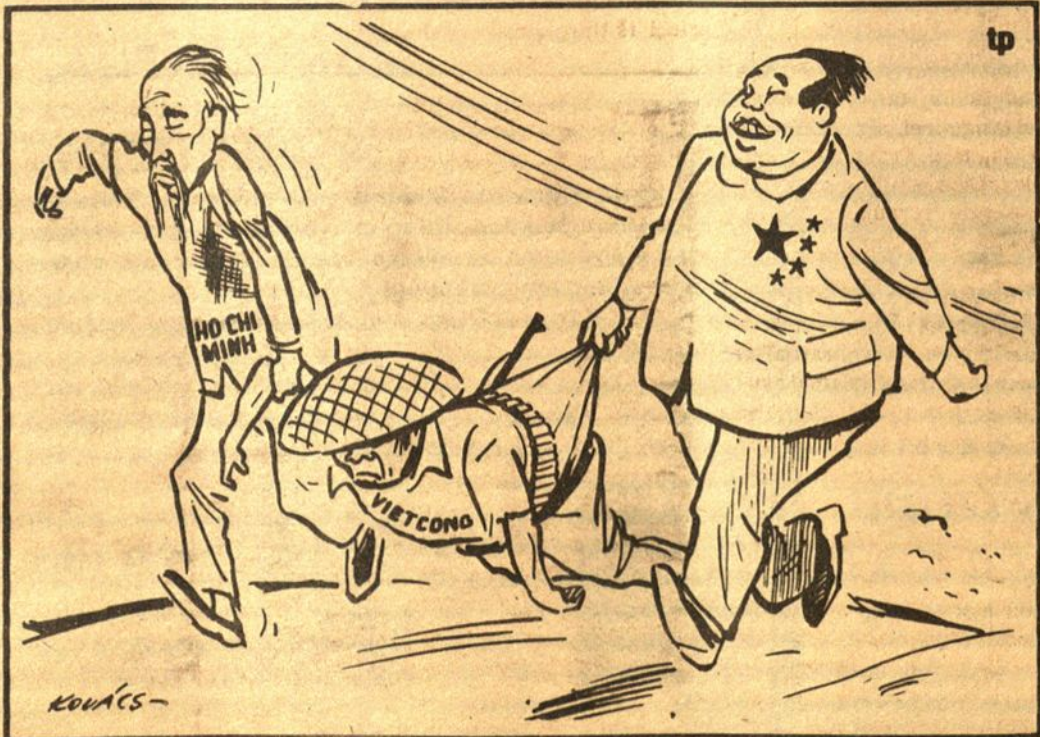
kolonijoms jis suteikė nepriklausomybę.

Užsienio politikos srityje kairieji iš tikrųjų mažai kur gali ge-

ALT S-gos pirm. inž. J. Jurkūnas ir LB Kultūros Tarybos pirm. prof. J. Puzinas Dirvos sukakties minėjime Philadelphijoje aptaria visuomeninius reikalus.

V. Gruzdis nuotrauka

Mao: - Pirmyn, sūnau! Matai, kad mes tave palaikome!

Po Dirvos sukakties minėjimo Philadelphijoje grupė viešnių p. Gruzdžių namuose. Iš kairės: D. Senikienė, J. Augaitytė, E. Čekienė, E. Mitailienė ir A. Gruzdienė.

OMAHOS LIETUVIŲ VEIKLA

Šio mėn. 9 d. Omahoje įvykusiame "Ankstyvojo paukščio" stalo teniso atvirame turnyre, kuriame dalyvavo Nebraska ir Iowa valstijų stalo tenisininkai -- Rimas Kavaliauskas laimėjo pirmą vietą vyresniųjų berniukų klasėje ir antrą vietą vyrų B klasėje.

Tautinės Sąjungos skyrius savo visuotiniame susirinkime nutarė greitai laiku savo įnašus Vilties draugijai padidinti. Iš savo pusės T.S. skyriaus valdyba išreiškia Vilties draugijai ir Dirvai savo padėką, kad Dirva yra tapusi laikraščiu, kuris nedaro gėdos nei tautininko, nei lietuvio

vardui. Skyriaus valdyba taip pat džiaugiasi plačia Dirvos tolerancija, visapusišku lietuviškų reikalų gvildinimu bei įdomiais diskusiniais ir apžvalginiais straipsniais.

Dirvos skaitytojams gerai žinomas Alės Rūtos romano premijos mecenatas Jonas Čėsna savo šimtinę įsijungė į Lietuvio Fondo narius. Jonas Čėsna rengiasi Lietuvio Fondui padaryti dar didesnius įsipareigojimus.

Į Lietuvio Fondą narių įrgi su šimtu dolerių, įstojo ir viena iš seniausių organizacijų Omahoje -- Šv. Antano Draugija. Ši daugiau religinį vardą pasirinkusi or-

ganizacija savo veikloje buvo daugiau lietuviška visuomeninė organizacija ypač daug pasidaravusi Lietuvai kuriantis. Baigdamas savo 65-sius veikimo metus Šv. Antano Draugija yra nustojo daugumos savo narių ir galvoja apie likvidaciją. Šv. Antano Draugijai dar ir šandien pirminkauja vienas iš jos steigėjų -- Kazimieras C. Kušleika. K.C. Kušleika reiktų laikyti vienu iš pačių veikliausių senosios kartos lietuvių. K.C. Kušleika Omahos lietuviai dar ir dabar mato beveik visuose svarbesniuose susirinkimuose, be to, jis yra bene vienintelis senosios kartos lietuvis, kuris priklauso bendruomenėi. Šv. Antano Draugijos kasininku yra Adomas Česnuliavičius, gi sekretoriauja jau po antrojo Pas. karo čia atvykęs Stasys Pangonis. Šv. Antano Draugijos kasoje dar randasi Lietuvos Laisvės bonų, kuriuos valdyba įrgi norėtų paauginti Lietuvio Fondui.

Lietuvių Fondo vėjus Omahoje palengva varosi pirmyn. L.F. įgaliotinis jau aplankė nemažą skaičių žmonių ir be atsakymo "aš pagalvosiu" gavo ir konkretesnių atsakymų: "pašenkėsim po švenčių"! Taigi, apie Lietuvio Fondo sekimą Omahoje dar pašnekėsime po švenčių!

v.š.

Prancūzijos kairė...

(Atkelta iš 1 psl.)

juos matome demonstruojant Place de la Nation... po to jie manifestuoja už taiką Alžerijoje... ir nežiūrint visko, jie 1961-aisiais metais jau yra neviešais, o 1962-aisiais metais -- totaliniais gaulistais".

Revelio interpretacija, tur būt, bus kiek pasmailinta, bet vis dėlto būdingai piešianti prancūzų kairės įtampą. Sakykime, marksistas, "Le Condition Humain" autorius, entuziastiškas kovotojas Ispanijos pilietiniame kare vyriausybinių pusėje Andre Malraus vis dėlto yra de Gaulle kultūros reikalų ministras...

Bet hamletiškas "to be or not to be" Prancūzijos kairėi baigia. Konservatyvusis Figaro rinkimų rezultatus paskelbė po antrašė "Pogaullizmas... su de Gaulle", nes gaulistinis Penktoji respublikos tarpsnis iš tikrųjų baigėsi ir generolui tekas meniška pirmininkauti savo eros saulėlydžiui. Ir galima, tur būt, gana drąsiai pranašauti, kad gaulizmo įpėdiniu nebus nei kairė, nes komunistinės ir demokratinės kairės susikonsolidavimo naujame "liaudies fronte" tikėtis negalima. Demokratinė kairė ir toliau lemta likti opozicijoje, o tam atsakingam uždaviniui po gaulistinės traumos ji iš naujo turės save atrasti ir atskleisti tikrąjį savo veidą.

JONAS JANKUS, uolus Balfio stuntinių pakuotojas.

BALFO MĖNUO

Lapkričio mėnesį Balfio centras turėjo 5,432 dol. pajamų, per tą patį laiką išleido 5,761 dolerį. Didžioji pajamų dalis buvo aukos bendrai šalpai -- 4,408 doleriai.

Išleista buvo siuntiniams į Sibirą, Lietuvą 1,960 dolerių, Varsio 16 gimnazijai pasiūsta 1,078 dol., Vokietijos lietuviams nušūsta grynais pinigais 944 doleriai.

Lapkričio mėn. Balfio Centras išsiuntė 83 individualias siuntas: 28 į Lietuvą, Sibirą, 32 į Lenkiją, 9 į kitus kraštus; taip pat buvo pasiūsta 5 vaistų siuntinėliai į Lenkiją ir 9 knygų siuntos į įvairius pasaulio kraštus.

Balfio Centrui paprašius enciklopedijos, atsiliepė net penki geradarijai. Enciklopedija jau gauta ir siunčiama lietuviukams mokslieviams į Angliją.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

AR SKAIČIUOT visus pavyzdžius, kas ir kur dedasi ne pagal vadovybių valdavimą, o pagal priežodį "kas galva -- tai razumas"? (Reiktų sakyti "protas", bet tas polonizmo sulietuvinimas išsklaidytų priežodžio autentiškumą kvapams).

Būtų ilgokas sąrašas, ir tai būtų sąrašas ne tik apraiškų, o ir vadovauti pašauktų, tačiau silpnokai vadžias laikanti institucijų. Toli nesidairė, pasiskaitykim ALT Clevelando skyriaus darbų apžvalgą Dirvos 135 nr. ("Kur nors, kas nors...").

Kodėl mes toki nepaklusnūs? Ar mūsų siekimai pasidarė kitoki, negu vadovybių manifestuose primename? Taigi, kad ne. Tik, ką šiandien, šį vakar, ryt rytą daryt, -- štai kur prasideda tikusių ir netikusių išradimų įvairybė!

Teisinamės, kad vadovybės, jų tarpe ir pati vyriausioji, nepasako, ar negana aiškiai tepasako, kas ir kaip darytina. Tai ne visai tiesa. Sakyti tai sako. Bet, ką sako pozityviai, tai dažniausia sako tik labai bendrybiškai. Konkretybės palieka patiems spręsti. Na, tai ir sprendžiam, kaip kas išmanom... Atsiranda užsimojimų, kurie šalta-karšta patyrusiems atrodė fantastiški, ar bent negana apdairūs, tačiau sulaikyti juos nebėra kaip. Jei sumanytojai turi gabumų ir ypač veržlumo, prisišaukia pagalbon dešimtūkstantines minias ir įvykusių faktų parodo, kaip mūsų, iškilmingaiariant, masės išalkusios vadovavimo, ir nesunkiai pasiduoda, visiškai neklausdamos, ar šaukiantieji turi atsivežę kokius "tautos įgaliojimus", ar ne. Legitimacijomis apsišarvavusiems vadovams belieka stebėti ir stebėtis, kas čia darosi, arba... įvykiams vadovauti tik nuolaidžiais jų laiminimais bei prašymais iniciatyvą "derinti subendrają politiką".

Kai susiduriame su konkrečybėmis, tai jau visiškai išskyla klausimas, kokia gi yra ta "bendroji politika". Būtų netiesybė, jei kas sakytų, kad Vlikas ar kitos viršinės nieko apie ją nepasako. Irgi sako, tik vargas, kad tie sakymai dažniausia negatyvūs, -- tik draudimai to ar to nedaryti.

Kai draudžia -- vistiek ką -- sankcionuotą įsakomąją galią turinti valdžia, -- nori nenori, reikia klausyt, arba susidurt su sankcijomis. Negali ginčytis, protingas ar neprotingas, tikslingas ar netikslingas tas draudimas. Bet tokios galios neturinčio autoriteto draudimas turi tikinti, kad tai iš tiesų pagrįstas, tikslingas draudimas. Jei netikina, -- kas nori klausio, o kas netiki tikslingumu, -- jaučiasi turįs pagrindo ir kitaip pasielgti.

Vliko istorijoje bus surašyta virtinė tokių draudimų (raginimų nedaryti), kurių tikslingumas, realistiškumas daugelio netikino. Dėl to mūsų tarpe tiek daug "nepaklusnumo recidyvistų".

Buvo šūkis (1944 m.) nesitraukti iš Lietuvos. Išėjo taip, kad pats Vlikas atsidūrė svetur. Kėsinosi pasitraukti apie 10% tautos, pasitraukė apie 2%, kaip tik daugiausia tie, kurie buvo girdėję raginimą NESitraukti. Didžiuma tautos nepasitraukė, bet ji, turbūt, nebuvo spėjusi nei išgirsti to raginimo...

Buvo raginimo nesitraukti ir iš Europos. Bet, jei ir daug kas tarė vieni kitiems linkėjimus "kitais metais susitikti Vilniui", mažai kas tepasitikėjo jų realistiškumu, ir net uoliausi linkėtojai, pirmą proga atsiradus, apgulė užjūrinę emigracijos kontorų duris.

Tada atsirado šūkis -- jei ir emigruoti toliau, tai tik ne išsi-barsčius, o kompaktiškai. Šūkis šūkiu, o realybė tokia, kad pasklidom keliuose kontinentuose.

Pabiro telegramos iš anapus Geležinės su prašymais atsiųsti vaistų. Tuoju atsiėjo ir signalas -- NESiųsti, nes čia greičiausia kokia nors klaida. Tačiau, kas gavo telegramas, dažniausia siuntė. Toliau tas pats dėjos dėl laiškų, dėl siuntinių: iš vadovybių centrų pradėjo sklido negatyvus nusiteikimas. Kai jo nepaklausyta, tapo pripažinta, kad galima ir net reikia susitraušinėti, siuntinius siųsti... Ne vadovybė, o iš šalies susidariusi viešoji nuomonė nulėmė tą politiką.

Pagalau -- asmeniniai kontaktai: kelionės į ten, susitikimai su pasirodantais iš ten, ir visoki santykiavimai bei kultūriniai avimai. Pirmoji reakcija iš vadovaujančių sluoksnių -- NE. Bet... Ir čia šimtai nepaklusnumo atvejų, dešimtys to nepaklusnumo pobūdžio variantų. Nes, matyt, yra rimto pagrindo atmesti tą bekompromisišų NE. Per daug yra atvejų, kur kyla visai pagrįstas klausimas -- o kodėl gi ne? Kadangi kategoriškas NE neįrodytas, kadangi yra stiprių motyvų, remiančių pažiūrą, kad -- laikada NE, o laikada ir TAIP.

Pačiame Vliko seime jau vyravo nebe kategoriškas NE. Jį dar palaikė pora trejetas balsų, remdami patarle "Neik su vėlinu riešutais, nes pareisi ne tik be riešutų, o ir be kapšio". Buvo atsakyta patarle "Jei bijai vilko, tai neik į mišką", bet tai defetizmas, tai dezertyravimas iš kovos: mums reikia eiti į "mišką", tik atitinkamai apsiginklavus prieš "vilką".

Vliko seimas pavedė tarybai suformuluoti politiką santykiavimo su "anapus" esančiais ar iš ten pasirodantais tautiečiais pagal seime dėstytas įvairias pažiūras. Iš turimo patyrimo yra pagrindo numatyti, kad įsigi suformulavimas išeis įtikinantis savo sveiku realistiškumu, prie jo bus noriai derinamasi. Jei tos politikos formulavime būtų pasiremta tik Senojo Įstatymo posakio -- neatsigręžk ir nepažvelk atgal, nes pavirsi druskos stulpui, tai ir vėl bus daug neklaudų, netikinčių, kad šiais laikais būtinai turėtų kartotis Sodomos stebuklas.

A. SMETONOS MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merkelio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškeliama trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čeki ar pašto perlaidą:

K. POČIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

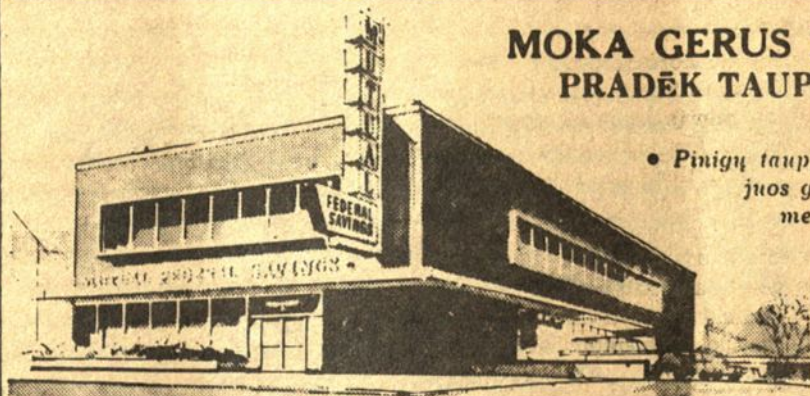
arba

DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. Jūs galite atsiųsti paštui, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. German VSOP Brandy 5th — 4.98
2. Krupnikas — Honey punch 5th — 3.69
3. Napoleon Imp. French Brandy 5th — 3.35
4. Cream De Banana Liqueur 5th — 3.19
5. Chianti Imp. Wine Full Q. — 0.98

6. Imp. German Wines (May Wine, Liebfm.) 5th — 0.98
7. Imp. German Zeller Schvärze Katz 5th — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.DIRVOS IR JOS RĖMĖJŲ
AUKA JAUNIMUI

Vilties Draugijos Valdyba savo gruodžio mėn. 19 d. posėdyje svarstė Lietuvos Studentų Sąjungos valdybos laišką, kuriame buvo iškeltas Dirvos prenumeratos studentams papiginimo klausimas. Valdyba, atsižvelgdama į mūsų studijuojančio jaunimo organizuotumą, gyvą atsiliepimą ir aktyvų dalyvavimą visuomeninėje veikloje, -- nebe to, kad į tą sprendimą nebūtų įtakos padarę paskelbtieji Jaunimo Metai -- nutarė tam tikromis sąlygomis, kurios bus praneštos Lietuvos Studentų Sąjungos Valdybai ir paskelbtos Dirvoje, studijuojantiems sumažinti Dirvos prenumeratos kainą metams -- 6 dol.

Reikia pažymėti tą džiugų faktą, kad mūsų studentija pati parodė iniciatyvą tuo klausimu ir pati rodo vis didėjantį susidomėjimą lietuviškąja spauda.

Tuo metu, kada Chicagoje leidžiami lietuviškieji dienraščiai paskelbė nuo sekančių metų padidinti prenumeratos kainą, Vilties Draugijos Valdyba savo sprendimu ryžosi tokiam mostui gerai ir nuodugniai apsvarstę visus aplinkybes. Sprendimą nulėmė nebiurokratiški išskaičiavimai, bet mūsų visų bendras ir svarbus visuomeninis reikalas.

Dirvos leidėja -- Vilties Draugija -- džiaugiasi gyvu ir vaisingu vaju. Bet vaju nebūtų sėkmingas, jei Dirvos rėmėjų aukomis ir įnašais būtų lėpomas vien tik sąmatos spragos ir jos išbalansavimo rūpesčiai. Vilties Draugijai nemažiau rūpi Dirvos plitimas, jos gerinimas. Mūsų studentijos dėmesys lietuviškai spaudai negalėjo likti neatsakytas teigiama prasme.

Belioka tikėtis, kad šis sprendimas bus tinkamai visų suinteresuotų supras tas, įvertintas ir visais atžvilgiais vaisingas.

TOKIOSE PAREIGOSE
NEBUVAU

Spalio 25 d. Dirvos numeryje VI. Ramojus savo reportaže "Dainavos ansamblis eina su gyvenimu" tarp kita ko apie mane rašo: "... savo laiku Australijoje buvęs Adelaidės valst. Radijofono muzikinės dalies direktorius..."

Prašau kuo skubiausiai patalpinti Jūsų laikraščio skiltyje šį mano pareiškimą: Tokios pareigos minėtame radijofone niekad nesu buvęs.

J. Zdanis
Evanston, Ill.LAUŽKIME GELEŽINĘ
UŽDANGĄ

Mūsų jaunimas pradėjo smarkiai bombarduoti geležinę uždangą. Bolševikinė uždanga yra padengta J. Tautų geležbetonu. Tačiau lapkričio 13 d. bombardavimas tuos rūmus gerokai apdaužė. Maskvos grobuonys širšta, pyksta. Kas gi galėjo laukti tokio netikėto fronto! Atsikeršydami Kremliaus pakalikai organizuoja teismus nekaltiems lietuviams teisti už tai, kad jie gynė savo kraštą, savo tautą nuo Maskvos įsibrovėlių.

Kažin, ar negalima būtų kreiptis į tarptautinį teismą? Tarptautinis teismas, sudarytas iš įvairių kraštų žymių teisininkų, galėtų pasisakyti, ar Maskvos komunistai turi teisę laikyti okupuotą kraštą 25 metus po karo? Ar Maskva turi teisę teisti Lietuvos piliečius? Ar ji gali nustatinėti Lietuvos krašto ribas? Ar sudarytos sutartys su Maskva yra galiojančios? Ar turite teisę išvežti iš krašto lietuvių ir Rusijos gilumą?

Nežiūrint į tai, kad Maskva neatstytų savo atstovų, vistiek teismo sprendimas būtų didelis smūgis komunistams. Pasaulis žino apie Maskvos nežmoniškų veiksmus okupuotoje Lietuvoje. Jei visos trys Baltijos valstybės imtųsi to darbo, nesunku būtų sudėti pinigų bylai praveisti. Būtų gerai, kad tuo reikalu atsilieptų mūsų teisininkai.

A. Musteikis

Detroit

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS
KLUBO VALDYBA,
MALONIAI KVIEČIA JUS DALYVAUTI
TRADICINIAME

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUJE,
1965 M. GRUODŽIO MĖN. 31 DIENĄ,
McCallister & Sons Salėje, 1811 Spring Garden St.
Philadelphia, Pa.

Pradžiai 9 val. vakara.

Programoje: Vakarienė, šokiai ir nuotaikinga NAUJŲ METŲ sutikimas su šampanu.

Bilieto kaina \$10.00 asmeniui.

Bilietus įsigyti ir stalus užsisakyti galima pas visas Valdybos nares iki gruodžio mėn. 26 dienos.

Iki malonaus pasimatymo NAUJŲ METŲ SUTIKIME!

KLUBO VALDYBA

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS
IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS, STOGELIAI IR KITI
MODERNŲ NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

Partinė alergija -- mūsų vargai

P. VIGRYS

"Tėviškos Žiburiai" š.m. 37 nr. patalpino A. Rymanto straipsnį "Sovietinės propagandos vežime". Autorius padaręs trumpą įvadą ir apgailestavęs, kad kompartija beniekindama Nepriklausomą Lietuvą ir "buržuazinius nacionalistus", įjungianti į savo propagandos aparatą buvusius ano meto veikėjus, kurie neva, težiūrį tik savo kailio. Į tokių Lietuvos niekintojų ir spaudytojų tarpą A. Rymantas įrikiuoja Lietuvos Nepriklausomybės kovų dalyvį -- savanorį, pedagogą, buvusį mokyklų inspektorių ir švietimo viceministrą, švietimo tarybos pirmininką, suimtą 1940 m. ir Sibiro katorgoj išbuvusį iki 1956 m., nūnai esantį vėl Lietuvoje kalbų vyr. dėstytoją K. Masiliūną.

Pasak autorių, Kompartija tokių asmenų ieškojusi nepriklausomos Lietuvos opozicijoje, bet ten jų, girdi, neradusi, nes garbingi žmonės nenorėjo teršti dėl lėšienės lėkštės savo vardo. Užtat jie nukentėję ir buvę privirsti pasitraukti iš darbo ir tenkintis tik kelių rublių pensija.

Tegu mielas A. Rymantas pasako, kas daugiau nukentėjo, ar tie kurie buvo suimti, kalinami, specialiai įruošose kankinami kamerosse tardomi, grūdžiami į gyvulinius vagonus ir vežami į Sibiro vergų stovyklas, ar toji garbinama Lietuvos opozicija, kuriai mūsų pavergėjai mokėjo pensijas.

Reiškia, laimingi tie, kuriuos nukankino budelio ranka kalėjimuose; laimingi, kuriems buvo sudarytos geriausios sąlygos baigti šios žemės kelionę Kazakstano stepėse ar Sibiro taigose, laimingi, kurie neteko savo brolių ir seserų.

Iš kitos pusės, tą "džiausmą" išblaško ir žmogus krinti į neviltį, kada pagalvojai apie A. Rymanto aprašytos Lietuvos opozicijos tokį negirdėtą "atsparumą" ir "kuklumą", nesuteršusios ne tik savo vardo, bet nei kalėjimų, nei plačiosios tėvynės vagonų einančiųjų į tolimus rytus ir nei tų garbiųjų Sibiro "viešbučių", per kuriuos praėjo milijonai žmonių.

Man taip pagailo tos opozicijos, kad jai tokia sunki dalia atiteko -- skurdžiai gyventi savame krašte gaunant tik mažutę pensijėlę.

Čia nieko blogo nėra, kad juos A. Rymantas užtaria, tačiau ar tokios išvados neveda į susisimaiškinimą? Ar jos nepaliečia ir neužgauna kitos mūsų tautos dalies jausmus?

Tėvynės meilė negali apsirubėžiuoti vien tik grupiniais interesais, jiniai turi turėti daugplatesnę prasmę. Mylėti Lietuvą, -- reiškia ne vien mylėti jos gintarinę jūrą, žaliuojančius laukus, ežerus, kalvas ir kalnelius; ne vien mylėti jos gyvūniją ir gražią gamtą, bet prie to viso reikia mylėti nemažiau ir tos šalies žmones su jų praeitimi ir gerai įsijauti į jų nueitą per kartų kartas kelią.

Su apgailestavimu būtų galima pasakyti, kad anapult taip nėra ir mes toli esame nuo idealo. Ypatingai visa tai išryškėja ir pajuntama įvairių nelaimių ir sukrėtimų atvejais? O kas kenčia? Kenčia žmonės, kenčiame mes visi ir pagaliau kenčia mūsų visų bendri reikalai.

Užtenka tik pažvelgti mūsų aplinkumos gyvenimą ir pamatysime, kad jame visuomet atsiranda tam tikri priešingumai. Žiūrėk: ką vieni giria -- kiti peikia; ką vieni stato, -- kiti griaua; kas vieniems brangu ir šventa -- kitiems, išrodo, kad turi būti išrauta su šaknimis ir sunaikinta. Kaip priešinimasis tarnauja mūsų visų labei ir kai juo siekiama ne kokių nors grupinių ar savų asmeninių reikalų tenkinimo, o vien tik savo tėvynės gero, tai toks priešinimasis yra visiškai realus ir gali būti girtinas. Bet kai ginklai atsukami ne į tikrąją tautą, o į savuosius, nemanau, kad mums galėtų tas ką padėti.

Mūsų opozicija, būdama jauna ir neturėdama reikiamo patyrimo, daugeliu atžvilgių Lietuvai ne tiek naudos, kiek žalos yra padariusi. Jos veikimas kartkartėmis būdavo per daug toli nueinas į šalį ir neproduktinai naudojasi energiją ir laiką.

Opozicija aiškiai turi žinoti savo veikimo ir reikalavimų ribas. Jeigu jiniai veikė ano metu, veikia dabar ir gal būtų veiksmas ate-

yje, naudodama tuos pačius metodus ir nepramatydama pasėkų, kurios mūsų tėvynai galėtų atnešti nelaimes, nusiminimą, skurdą, žudynes ir didžiausias kančias, tai geriau, kad mes niekados tokios opozicijos neturėtume.

Visi gerai žinome kokia žmogaus vertė Sovietuose. Ten jam užčiaupta burna. Jis negali galvoti ir daryti kas jam patinka, bet privalo klausyti ir vykdyti kas yra kompartijos įsakoma. Pasirinkimo ir kito kelio nėra. Istorią žino tūkstančius pavyzdžių, kur suimtieji apkaltina save niekšingiausiais nusikaltimais, kuriems švelninančių aplinkybių negali būti ir patys yra prašę skirti jiems sunkiausias bausmes. O apkaltino jie save todėl, kad kompartija to norėjo.

Menas, literatūra ir bendrai visa spauda sovietuose, kaip žinome, yra pakinkyta į kompartijos liaupsinimą. Tenai tik kompartija viena yra visagalė ir neklaidinga. Bet kokie abejotimai ir prieštingi nusiteikimai atidžiai ten yra sekami, su šaknimis raudami ir be pasigailėjimo naikinami.

Ir būk gudrus, jei tu esi tik kompartijos įrankis. Kompartija daro planus ir nutarimus, o sovietinis pilietis juos turi vykdyti ir reikšti džiausmą, kad jam leidžiama tai daryti. Todėl ne nuostabu, kad visa sovietinė spauda yra sukirpta ant vieno ir to paties kuppaliaus, kuri pirmoji eilė iškoneveikia buvusią santvarką kaip niekam netikusią, surasdama įai begales blogybių ir duria pirštu į "buržuazinius nacionalistus", tariamus tų blogybių kūrėjus.

Turėdami tai minty, mes visai lengvai galime suprasti K. Masiliūno parašytą ir š.m. gegužės mėn. 6 d. vilniški Tiesos tilpulis straipsnio turinį, kuriuo taip baisiai pasipiktino A. Rymantas.

Taip, A. Rymantas piktinasi... O kažin, jei jis būtų Masiliūno vietoj, ar jam nebūtų atsiskleidę kultūros lobiai? Kai tokių ir panašių straipsnių pilni okupuotos Lietuvos laikraščių puslapiai, tai netenka stebėtis ir tuo, už kurio užkliuvo A. Rymantas.

Tačiau vienoks ar kitoks kalbėjimas, nepažvelgus į patį dalyką iš arčiau, maža tegalėtų duoti naudos. Tegu skaitytojas pats susipažįsta su tuo rašiniu ir tegu pajunta jo pulsą, tuomet lengviau bus galima susidaryti savas išvadas.

Štai K. Masiliūno straipsnio ištraukos, kurias A. Rymantas pamėmė iš Tiesos ir panaudojo Tėviškos Žiburiuose savo rašiniui pailiustruoti.

"Nuosirdžiai džiaugiantis tais laimėjimais šiandien, savaime iškyla netolimos praeities vaizdai, kai tie patys kultūros barai tiesiog dirvonavo. To priežastys buvo kelios. Pirmiausia, valstybės išdvas neskirdavo kreditų nei literatūros, nei meno kūrybai skatinti. O kai nebūdavo pinigų, tai neturėta nė vieningos programos kultūros vertybėms kurti. Maža to, tie, kurie valdė finansus, parodydavo dažnai visišką abejingumą dėl tų dalykų. Juk kai rašytojų L. Geros, K. Binkio, V. Mykolaičio-Putino iniciatyva buvo pasiūlyta įsteigti valstybinę literatūros premiją, tai buvo atsi-kalbama tuo, jog išdvas ir taip remiamą literatūrą, nes išlaiką net kelias literatūros katedras universitete. Pagaliau 1935 metais buvo sutikta kasmet skirti 5000 litų literatūros premiją, bet ir pasiūlyta, kad rašytojai parašytų tokių kūrinių, kaip Getės "Faustas" arba Maironio eilėraščiai.

Tiems, kurie įkalbinėjo skirti premiją, teko žadėti kad bus parašyta...

Tokiomis sąlygomis, suprantama, rašytojų kelias į literatūrą, ypač pradedančiųjų, buvo sunkus. Pirmiausia, rašytojas ne daug turėjo skaitytojų: bibliotekų tinklas buvo retas, kaimui knyga buvo neįperkama, didelė dalis bemiesčiojejančios inteligentijos neskaitė ir literatūra mažai tesidomėjo. Dėl to tiražai buvo maži, ir buvo atsitikimų, kad pats rašytojas savo pinigais leisdavo kūrinių, žinodamas, kad turės nuostolių.

Ne geresnė buržuaziniiais laikais buvo ir kitų meno šakų padėtis. Paprašius pamemos dra-

maturgijai, buvo atsakyta, jog Kauno teatrui išlaikyti išleidžiama beveik tiek, kiek ir universitetui. Ir tai buvo beveik tiesa, tačiau nebuvo pasakyta, kad Kauno teatrą lankė tik laikinosios sostinės publika.

Kauno teatro meninis pajėgumas buvo didelis, daugelis teatro darbuotojų nuosirdžiai kūrė, bet ne jų kaltė, kad jų kūryba nebuvo prieinama plačiosioms masėms, kaip kad yra dabar.

Vienas faktas težinomas, kai valstybė anuomet parėmė dramaturgiją -- buvo užsakyta rašytojui K. Binkui parašyti pjesė, bet ir tai tik vaikams. Pasirašydamas sutartį K. Binkis tuomet pasakė: "Gerai parašysius -- vaikams nuo 6 iki 60 metų". Pažadą jis tesėjo, taip gimė jo "Atžalynas".

Šių dienų šūkis "menas tarnauja liaudžiai" tuomet būtų nuskambėjęs kaip paradoksas.

O tačiau paprasti žmonės, platus gyventojų sluoksniai ir tuomet ilgėjosi meninių pramogų ir atviromis širdimis sutikdavo menininkus. Kai vietos mokytojų iniciatyva 1935 metais į Uteną nuvyko Kauno radiofono orkestras, choras ir keli operos solistai ir B. Dvarionui diriguojant, įvyko simfoninis koncertas, tai didžiulė salė ir visas plotas aplink pastatą buvo pilni žmonių, atvažiuosiu arkliais iš tolimųjų apylinkių. Kaip į tai reagavo kaimas, galima spręsti dar ir iš tokios smulkmenos: į tą koncertą kartu su savo kaimynais atvažiavo iš toli ir senas kompozitoriaus J. Gruodžio tėvukas.

Publikos entuziazmas buvo didžiulis, deja, toks koncertas tolimojoje provincijoje buvo pirmutinis, ir, rodos, paskutinis -- dėl pinigų ir supratimo stokos.

Ir daugelis kitų sumanymų, net paruoštų planų sužlugdavo, neradami pritarimo ar paramos. Tokio nelemto likimo susilaukė sumanytos reguliariai leisti muzikos kūrinius, kurti kultūros fondą, pastatyti Kaune koncertų salę -- visi jie žlugo negimę.

Jei kam tų planų ir būdavo lemta įsikūnyti, tai kurių nors palankesnių, dažniausiai atsitiktinių aplinkybių dėka.

Ką į tai Rymantas? Ar jam tikrai rūpėjo išskirti Lietuvos kultūrinis reikalus į dienos žviesą, juos objektyviai įvertinti ir nušviesti, ar tik pagaudyti ant savo partinės meškerės neapdairių žuvelių? Ir tikrai, jei ne opozicinis nusiteikimas buvusiais ano meto valdžiai ir jos pareigūnams, A. Rymantas gal būtų nebūtų paėmęs į rankas plunksną ir rašęs tą savo straipsnį. O galima spręsti štai iš ko. Jis neturėjo noro ir drąsos paneigti K. Masiliūno straipsnyje keliamas mintis ir pasakyti, kad taip nebuvo. Bet su jomis pats sutinka ir patvirtina. Tuo pačiu jis savanoriškai, niekieno neverčiamas, ateina liudyti Lietuvos okupanto naudai. Ir dar tiek pasirodo geras jam, kad suieško ir išveda į priekį parodyti visuomenei mūsų ano meto kultūrinio gyvenimo "kaltininkus".

Paties A. Rymanto žodžiai, tikliu, jums gal būtų daugiau pasakys. Jis rašo:

"K. Masiliūnas mokėjo anais laikais vyresnybei tikti, ir nūnai jis bando prisitaikyti Maskvos kompartijai. Jis turėtų teisę praeiti ir netesėjimams pulti, jei būtų stengęsis savo metu juos pašalinti. Tačiau K. Masiliūnas ant kartą kartoja praeities klaidas. Mes galime suprasti inž. Jono Smilgevičiaus kartėlį, nors jis neprilygsta K. Masiliūno svajėjimams, kai jis dėjo didelį pastangų Lietuvai elektrifikuoti, bet jo visos pastangos atsidaužė į siauražidriškumą ministerio pirmininko Juozo Tūbelio, kurį A. Smetona, pasak A. Merklio, laikė didžiausiu Lietuvos ekonomistu.

K. Masiliūnas per anksti savo našta bando uždėti kitiems. Neturėjome įstaigos lietuviškai kultūrai vadovauti. Šios srities reikalus tvarkė švietimo ministerija, kurios vadovybėje buvo ir K. Masiliūnas. Jei ir buvo daug kas netesėta kultūros bare, ne K. Masiliūno teisė apie netesėjimus šnekėti, nes jis pats yra kaltas. Jis nepagalvojo, kad ir be jo buvo nepriklausomoje Lietuvoje daug pajėgesnių asmenų kultūros sričiai tvarkyti, tačiau jiems kelias buvo užkirstas to paties K. Masiliūno".

Taigi turėdami K. Masiliūno

ir A. Rymanto straipsnių ištraukas ir juos lyginant turbūt visai nesunku įžūrėti jų kultūrinis lygis ir susidaryti aiškesnis vaizdas, ko kuris siekė ir ką norėjo pasakyti. Pirmajam, gerai žinodami jo gyvenimo sąlygas ir politines aplinkybes, reikia manyt, pasirinkimo nebuvo. Bet kodėl taip toli nuo antrasis su savo išvedžiojimais, gali būti tik vienas atsakymas, tai iš senų laikų pasilikę jame opoziciniai nuodai, kurie ir kelia tvarką. Juk A. Rymanto akimis mūsų ano meto kultūrinė veikla ir atsiekti laimėjimai visiškai nematomi. Į K. Masiliūno straipsnį, neigiamai atsiliepiantį apie Lietuvos kultūrinį kilmą, jis nė mažiausio argumento nepajėgė rasti tai veiklai pateisinti.

Labai nuostabu, kur tuo metu A. Rymantas buvo, kai mokytojai, agronomai ir atskirų sričių specialistai skaitė paskaitas, organizavo chorų, ruošė vaidinimus, sporto šventes, įvairius kursus, steigė jaunųjų ūkininkų ratelius, kultūrines ir ekonomines organizacijas? Kaip gi galėjai nematyti to viso mūsų ekonominio ir kultūrinio gyvenimo kilimo ir šia šiandien sielvartauti kartus su Masiliūnu, jei anuo metu nebuvo kreipiamas tinkamas dėmesys į muzikos kūrinių bei gaidų spausdinimą, arba jei nepastatyta koncertų salė ir jei operos solistai nevažinėjo po kaimus su koncertais, tai būtų ne kas kita kaip pasimetimas ir savęs praradimas.

A. Rymantas norėdamas sunieškinti taip vadinamą režimą, užkliuvo ir už ilgamečio Nepriklausomos Lietuvos ministerio pirmininko J. Tūbelio, prisegdamas prie jo pavardės siauražidriškumo epiteta. Girdi, jis Lietuvai elektrifikuoti J. Smilgevičiaus visas pastangas sužlugdęs. Žinoma, jei tik vien pastangų būtų užtekę, tikiau, Lietuva būtų buvusi elektrifikuota ir prie š. Tūbelio ministeriavimo laikus. Tačiau šiame reikale daug svarbesnį vaidmenį vaidino ne pastangos, bet pinigai.

Atsikūrusiai mūsų valstybei 1918 m. daug ko trūko. Galima sakyti, reikėjo kaip naujakūriui kurtis iš naujo. Tiek ekonominis, tiek kultūrinis rusų palikimas mūsų kraštui buvo begalo skurdus. O prie to viso skurdaus iš rusų paveldėjimo, dar prisidėjo karas, kuris išstias vietoves buvo visiškai sunaikinęs. Švietimas, keliai, žemės ūkis buvo tiesiog apvertinkio padėtyje. Rusai stengėsi iš Lietuvos ko daugiausiai paimiti, o nieko nenorėjo duoti. Todėl pirmiausiai buvo žiūrėti į pačius pagrindinius ir būtiniausius reikalus, nes dėl lėšų stokos visko iš karto nebuvo įmanoma padaryti. Ir dėl Lietuvos elektrifikacijos ką nors kaltinti niekas neturėtų jokios moralinės teisės. Jei visi būtų tiek Lietuvai dirbę, kiek dirbo J. Tūbelis, tokiu keliu eję ir tiek daug padarę, kiek padarė jis, tai netoks galbūt ir šiandien jos būtų veidas.

Nežiūrint vieno kito partinio alergiko pasisakymų, J. Tūbelis buvo vienas iš didžiausių Lietuvos ekonominio gyvenimo kėlėjų. Jo laikais pradėtas judinti ir tas pats elektrifikacijos klausimas. 1936 m. buvo įsteigtas Lietuvos Energijos Komitetas, kuris atliko daugelį studijinių darbų ir jau buvo paruošęs planą, pagal kurį numatyta pastatyti keletas vandens jėga varomų galingų elektrinių, gaminančių energiją visai Lietuvai. Šį planą įvykdyti sutrukdė įsiliepsnojęs ir mūsų kraštą skaudžiai palietęs karas.

Lygiagrečiai su Lietuvos ekonominiu kilimu vyko smarki pažanga ir kultūrinėje plotmėje. Pirmą išsprendus mokyklų tinklo ir patalpų trūkumo klausimą, ir patalpų trūkumo klausimą, buvo įvestas privalomas mokslas. Spauda ne tik tobulejo, bet ir gausėjo. Atsirado laikraščiai, kurių tiražai siekė virš 100,000 egz. Mūsų dailioji literatūra savo turinio ir stiliaus atžvilgiu pasiekė aukšto lygio.

Lietuviai gerai suprato kokia kaina buvo pirkti laisvė ir todėl visose gyvenimo srityse kiek galėdami veržėsi pakilti aukščiau. Bet deja, tą jų pirmyn eiga iš naujo sutrukdė įsiveržėliai, kurie dar ir dabar tebelai-ko pavergė. Pagaliau, kokia kalba gali būti apie kultūrą ir kilmą, jei viešpatuoja neįsivaizduojamai žiaurus despotizmas, jei žmonės yra tik žaisliukai pavergėjo rankose. Vėgija ir kultūra yra dunesuderinami dalykai. Pavergėjas visuomet stengiasi

(Nukelta į 4 psl.)

PARTINĖ ALERGIJA...

(Atkelta iš 3 psl.)

tautą išnaudoti ir čiulpti jos syvus. Visos tautos tai supranta ir visais joms įmanomais būdais stengiasi tokių savo "geradarių" nusikratyti.

O kaip su mumis? Tiek anksčiau, tiek dabar mūsų pavergėjas yra tas pats rusas, atėjęs

į mūsų šalį su tais pačiais tikslais ir kėslais.

Vėl lietuvis, kaip anais carų laikais, taip ir dabar persekiojamas, vėl jam atsidarė platūs keliai į Sibirą ir pražūtį.

Kokia ten gali būti kultūra, jei toji kultūra, kuriai leidžiama reikštis, turi tarnauti kaip pro-

pagandos įrankis pavergėjui? Laimei, jei kas šiame kelyje susivokia ir yra apdairus, tai nepatenka į jo spąstus. Bet būna, kartais, ir priešingų atsitikimų, kurie žmogų nuveda paklaidos keliu. Kai yra kalbama apie siaurą rašiniškumą, tai ta pačia proga norėčiau paminėti kitą negerovę, kuri daug daugiau mus kankino ir griaužė, tai tas kai kurių asmenų per daug didelis plačiažirniškumas. Pasirodo, jie

plačiai žiūrėjo ir nepamatė, kaip ir kokių būdu ant kaklo buvo užnerta virvė.

Paprastai kiekviena okupacija, norėdama įsistiprinti, ieško nepatenkintų buvusią valdžią, kitaip sakant, opozicijoj. Lygiai taip pat sitiko ir pas mus. Štai 1940 m. birželio mėnesį, riedant Kauno gatvėmis rusų tankams ir persimetant jiems per Aleksoto tiltą į Suvalkijos lygumas, dienraštis "XX Amžius", anuo metu bu-

vęs opozicijoj, rašė:

"Sunkiomis aplinkybėmis jauniosios jėgos bandė kelti naujas problemas... tačiau jos susidurdavo su atkakliu režimu ir piktu nepažangios ir nepaslinkios vyriausybės pasipriešinimu. Istorijos ratas pasisuko ir atnešė naują epochą. Su naujais laikais ateina nauji žmonės su nauja energija visose gyvenimo srityse... Ir didžiausių simpatijų susilaukia tos jėgos, kurios padeda

sena griauti ir nauja kurti"...

Tai gi, ar bereikia geriau? Pasirodo ne visai tokia padėtis buvo anuo laiku, kokią mums A. Rymantas patiekė dabar po 25 metų. Kaip matome, opozicija dirbo ir savo darbą atliko. O jeigu ji buvo nuskriausta ir per mažai teatlyginta, norėčiau dar šiandien pat per A. Rymantą pasiųsti jai užuojautą. O taip pat paprašyti ir geros valios tautiečių, kad panašiai pasielgtų.

SPECIALUS PRANEŠIMAS VYRESNIO AMŽIAUS PILIECIAMS

Daugelis mūsų vyresnio amžiaus klientų yra pareiškę susirūpinimą dėl jų draudimo sąlygų ryšium su Medicare įsigaliojimu sekančių metų liepos 1 d. Randame reikalinga pakartoti šį užtikrinimą:

Blue Cross numato specialias žema kaina sutartis, kurios kartu su Medicare apdrauda sulygins apdraudą, kuria iki šiol naudojasi Blue Cross nariai.

Pagrindinės vyresniųjų piliečių sutartys bus siūlomos ne tik 65 metų amžiaus sulaukusiems. Jos galios visiemis Medicare paliestiems, kurie nesinaudoja grupine apdrauda, gyvenant Šiaurės Rytų Ohio.

Kadangi dauguma ligoninės išlaidų dengs Medicare, Blue Cross t. v. seniorų sutartys gali būti siūlomos už priimtina kainą, tokią, kuriai nereikės paramos iš tų žmonių, kurie dar neturi 65 m. Tikslios detalės ir tų sutarčių kainos šiuo metu dar negali būti nustatytos, kol nepaskelbtos Medicare sąlygos.

Tų Medicare programoje nenumatytų padengti išlaidų tarpe, kurios tektų įjungti į Blue Cross seniorų apdraudą, būtų šios:

Pirmieji \$40 ligoninės sąskaitos.

\$10 dieninių išlaidų už 61 iki 90-os dienos, kada Medicare nustoja rėmusi ligoninės išlaidas.

Pilnas ligoninės aptarnavimas nuo 91-os iki 120-os dienos.

Už ligoninės ribų aptarnavimas nelaimingų atsitikimų atvejais pirmos pagalbos skyriuje ir operacija už ligoninės ribų.

Įvairios kitos paslaugos, numatytos Blue Cross pagrindinėje 120 dienų sutartyse, bet nedengiamos Medicare.

Dar daugiau paslaugų bus įjungta į kitas Seniorų sutartis vyresniems nei 65 m. amžiaus ir kurie naudojasi platesnės apimties, nei 120 dienų pagrindinėmis sutartimis.

Planuojant tas Seniorų sutartis, Blue Cross atsižvelgia į mūsų vyriausybės planus, kuriuose numatyta teisė privačioms draudimo programoms užpildyti Medicare spragas.

Mes džiaugiamės turį progos patarnauti tiems 170.000 vyr. amžiaus piliečiams, kurie naudojami mūsų sutartimis ir kartu tiems Šiaurės Rytų Ohio gyventojams, kurie naudosis Medicare.

PENKIŲ TAŠKŲ SĄRAŠAS SULAUKUSIEMS 65 M. IR DAUGIAU

1. Laikykite savo sveikatos apsaugos sutartis kol Medicare įsigalios 1966 m. liepos 1 d.
2. Jei esate 65 m. amžiaus (ar tą amžių pasieksite gruodžio 31) ir dar nesate kontaktavę Social Security Administraciją ryšium su Medicare, privalote susisiekti su vietine Social Security įstaiga ne vėliau kaip 1966 m. kovo 31 d.
3. Rekomenduojame pasirašyti tą Medicare dalį, kuri numato padengti už tam tikrus medicinos patarnavimus: (Be apdraudos už ligoninę, medicinos apdrauda kainuos \$3 į mėnesį, tokią pat sumą dengiant vyriausybei). Tikime, kad tai bus jums naudinga.
4. Jei jau esate Blue Cross narys, sekite pranešimus apie Blue Cross Seniorų piliečių sutartis, kurios bus paskelbtos kitų metų pradžioje. Tada turėsite vėl progą atnaujinti sutartį taip, kad išlaikius dabartinį apdraudos lygį.
5. Visi asmens, neturį Blue Cross sutarties ir negalį naudotis grupine apsauga, galės apsidrausti pagal Pagrindines Seniorų sutartis kitą pavasarį. Sekite viešus pranešimus toms galimybėms.

Visus savo bičiulius, artimuosius
ir pažįstamus sveikinu

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga. Linkiu visiems darbingos nuo-
taikos ir ištvermės visuose darbuose ir
pasisiekimo siekiant gražių sumanymų
igyvendinimo.

SOFIJA SMETONIENĖ

VISUS SAVO KLIJENTUS, BIČIULIUS BEI PA-
ŽISTAMUS ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA IR LINKI
LAIMĖS.

V. GIEDRAITIS
su šeima

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
PROGA SAVO KLIJENTUS, BIČIULIUS IR VISUS
CLEVELANDIEČIUS SVEIKINA

GLOBE PARCEL SERVICE INC.
SAVININKAS R. VALOTKA
(7023 Superior Avenue)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
PROGA SAVO KLIJENTUS IR VISUS CLEVELANDO
LIETUVIUS SVEIKINA

JUOZAS KAMAITIS,
BATŲ KRAUTUVĖS SAVININKAS
7013 Superior Avenue

Savo klientus, bičiulius ir pažis-
tamus

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikina

MINT TAVERN

SAVININKAI

Mr. & Mrs. P. Sukis

397 E. 156 gt.
Cleveland, Ohio

Nuoširdžiai linkėdami laimės,
sveikatos ir sėkmės sveikiname visus klientus ir
draugus artėjančiomis

ŠVENTĖMIS

Laimingi ir didžiujamės mūsų patarnavimu, ku-
riuo tūkstančiai Jūsų

DOVANŲ per PODAROGIFTS, INC.
buvo įteikti ŠVENČIŲ DŽIAUGSMUI Jūsų gim-
inėms ir tuo papuošiamas jų švenčių stalas skaitlin-
gais užkandžiais, delikatesais ir vyno bei degtinės
dirbiniais.

Šių švenčių Dienomis Jūsų tolimi ir visada
artimi giminės Jūsų gerumą ir prisiminimą širdingai
įvertins.

ATSIMINKITE: Aukštos kokybės ir be priekaišto
dovanos, ypatingo stiprumo, o taip
pat jų pristatymas laiku garan-
tuojamas:

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave. South (kampas 18-tos gatvės)
New York, N. Y. 10003. Telefonas: 228-9547

• Inž. Vitas ir Jūratė
Kokliai šventėms atskrido
iš Los Angeles į Clevelan-
dą. Čia iki N. Metų viešės
pas p.p. Laikūnus ir Kok-
lius.

ŠOKIAI STUDENTAMS!

Kalėdų vakare, gruodžio
25 d., 8 val. vak. Čiurlionio
Ansamblio Namuose ren-
giamas šokių vakaras stu-
dentams. Įėjimas — 1 dol.
Kviečiami visi Clevelan-
do lietuviai studentai.

Rengia Stud. Ateitininkai
(138-139)

• Viena iš daugiausiai
lankomų įstaigų dabar yra
Social Security įstaiga, ku-
rioje tarnautojai priima
p.a. eiškimus, prisitaikant
prie naujojo Social Securi-
ty įstatymo ir draudimo
nuo ligų.

Social Security įstaigos
vedėjas p. Pederson prašo
visų tautos pranešant tiems
virš 65 metų amžiaus žmo-
nėms, kurie nesinaudoja
pensija, kad jie vistiek už-
siregistruotų ir apsidraus-
tų nuo ligos arba kad jie

bent pasiinformuotų, ko-
kios teisės į apdraudą juos
liečia. Užsiregistruoti rei-
kia iki 1966 m. kovo 31 d.

Negalintieji atvykti į
įstaigą (10613 Euclid Ave.)
turėtų bent skambinti tel.
791-6050.

GRAŽUS LIETUVIŠKO JAUNIMO
PIANO KONCERTAS

Lapkričio mėn. 28d. Clevelan-
do Music School Settlement salė-
je Birutės Smetonienės (kuri yra
šioje mokykloje pasižymėjusi pe-
dagogė - mokytoja) klasės moki-
niai davė viešą piano koncertą.
Tai buvo gražus praugančio lie-
tuviško jaunimo ir 5 amerikiečių
mokinių viešas piano rečitalis.
Vieni iš jų tik pradėdantieji, ki-
ti tolokai pažengę per keletą in-
tensyvaus darbo metų.

Pradėdantiems buvo įtemptas,
nedrąsus pirmas ar antras viešas
pasirodymas, tačiau pažengusieji
jautė pasitikėjimą savimi ir lais-
vumą kūriniių išpildyme. Rita Staš-
kevičiūtė, Clementi, Sonatina in
C Major, Third Movement, An-
gelė Sakaitė, Kuhlau Sonatina in
C Major, First Movement, Juli-
ja Nasvytytė, Greig - Waltz in A
Minor, Lucija Vasiliauskaitė,
Kuhlau - Sonatina in A Minor,
First Movement, Rūta Juodikytė,
Dussek - Sonatina in F Major,
First Movement, Vytautas Sme-
tona - Mozart Sonatina in B
Flat Major, Algirdas Nasvytis,
Medelsohn - Venetian Boat Song,
Dalia Nasvytytė, Chopin - Waltz
in B Minor ir clarnetu Vytautas
Puškorius atliko Shuberto Sere-
nada, akompanuojant Daliai Na-
svytytei. Koncerte iš dalyvavusių
5 vietinių amerikiečių (taip pat p.

Merry Christmas

S.T. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION

B. Smetonienės klasės) mokinių
verta paminėjimo toli pažengęs
Thomas Coloma atlikęs Mozarto
Senata in F. Major, Second and
Third Movement ir koncertą už-
baigė šešiolikametė profesinio
lygio (9 metus skambinanti piano)
Amy Burdick pasigėrėtinai išpil-
džiusi gan sunkią Beethoven sona-
tą in A Major, First Movement.
Nors lietuviai sudarė daugumą
klausytojų, tačiau šio koncerto
renėjai laukė daug didesnio at-
silankymo, ypač iš praugančio
jaunimo, nes tokio pobūdžio kul-
tūrinės pramogos, kur įamžinaus
jaunuoliai atlieka programą Cle-
velande, būna retai.

Jauniems debutantams bu-
vo naujas paskatinimas ir užde-
gimas toliau tobulintis pasirink-
toje muzikos srityje, o daly-
viams -- graži vakaro pramo-
ga. Po koncerto B. Smetonienė
buvo apdovanota gėlėmis o daly-
viai buvo pavaizdinti skaniais už-
kandžiais.

(b)

ONOS SKARDIENĖS
LAIMĖJIMAI

1948 m. atvykęs į Ameriką, Ona
Skardienė gavo tarnybą the Mon-
tefiori Home prieglaudoje. Kaip
ir visiems tik ką atvykusiems
tremtiniais, su darbais nebuvo
lengva. Ir O. Skardienė toje prie-
glaudoje darbą gavo ne per ką ki-
tą, o per prez. Antano Smetonos
protekciją, prašant jai tarnybos
per tuometinį miesto ir apskrities
socialinės apsaugos direkto-
rių Bell Greve. O. Skardienė bu-
vo priimta slaugės padėjėja, nes
jos kaip med. seselės diplomas ne-
buvo pripažintas, be to, sunkumų
buvo dar ir su anglų kalba. Neuž-
ilgo O. Skardienė atkreipė vyres-
niųjų dėmesį savo uolumu ir są-
žiningu bei kruopščiu pareigingu-
mu. Jai buvo sudarytos sąlygos
lankyti mokyklą ir pasiruošti
med. seselės pareigoms.

Pagaliau, jai buvo paskirta sti-
pendija mokslui užbaigti. 1965
m. rudenį ji jau buvo paskirta
Montefiori namų slaugymo sky-
riaus direktore.

Montefiori namų direktorius
Julius Weil, Ph.D. savo laiške
rašo, kad ši istorija yra būdin-

ga imigrantų istorijai, kada dvie-
jų vaikų motina ir šeimininkė sa-
vo motinos globėja, nepritrūko jė-
gų ir ryžto siekti didesnių laimė-
jimų ir atsiekti tai, kas jai pagal
profesiją ir išsilavinimą priklaus-
o -- svetimame krašte ir neį-
prastose aplinkybėse.

Ona Skardienė buvo ta proga
paminėta ir kituose laikraščiuo-
se.

BLUE CROSS RUOŠIA
PLANĄ VYRESNIŲJŲ
APDRAUDAI

Blue Cross vadovybė už-
tikrina vyr. amžiaus pilie-
čiams, kad jie galės nau-
dotis sveikatos apdrauda ir
Medicare įstatymui įsiga-
lijus liepas 1 d.

Blue Cross baigia ruošti
planus, pagal kuriuos 65 m.
amžiaus sulaukę ir vyresni
piliečiai turės progą savo
dabartines sutartis perves-
ti į Blue Cross Seniorų su-
tartis. Naujosios sutartys
bus prieinamos ir tiems,
kurie nesinaudoja grupinė-
mis (darboviečių) sutarti-
mis ir kurie iki šiol iš viso
nesinaudojo Blue Cross ap-
draudomais.

Sąlygos apie naujasias
sutartis bus paskelbtos se-
kančių metų pradžioje.

• Apdraudos reikalais ge-
riausius patarnavimus gau-
site kreipdamiesi į V. Gied-
raitį tel. 944-6835.

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Didelis pareikalavimas a s
vienos ir dviejų šeimų na-
mų šv. Jurgio ir šv. Vito
rajone. Norintieji parduoti
skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant.

Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.

UL 1-6666

ŠVENTŲ KALĖDŲ ir
NAUJŲ METŲ

PROGA DRAUGUS IR KLIJENTUS SVEIKINAME
IR LINKIME, KAD IŠSIPILDYTŲ JŲSŲ TROŠKIMAI
BEI PAGEIDAVIMAI.

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

ir

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

45 West 45th Street

New York City

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

LIETUVIŠKOS KNYGOS,
PLOKŠTELĖS,
MEDŽIO DROŽINIAI,
AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą
DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val.
vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALT S-gos Philadelphijos skyrius ne tik gražiai paminėjo mūsų spaudą ir Dirvos sukaktį, bet ir realiai prisidėjo prie Dirvos išlaikymo ir jos tęstinumo užtikrinimo. Visa tai įgalino dosnūs skyriaus nariai ir vietos lietuvių veikėjai, parengimo metu įnešę į Vilties draugiją savo įnašus ar aukoję Dirvai. Štai, jie: C. S. Cheledin — 100 dol., inž. Vincas Gruzdis — 100 dol., Eugenija ir Bronius Vigeliai — 100 dol., Salomėja ir Petras Dideliai — 50 dol., Valerija ir Bronius Buiniai — 50 dol., Irena ir Vytautas Matoniai — 25 dol., Kaz. Kaulinis — 25 dol., P. Mitalas — 20 dol., J. Česonis — 15 dol., J. Ardys — 10 dol., Alb. Franks — 10 dol., Mingaila Milas — 10 dol., Alg. Valius 10 dol., J. Augaitytė — 10 dol., Janė Rumbaitis — 10 dol., Br. Valius — 26 dol. ir XY — 10 dol.

* * *
Ta proga Dirvai aukoję: J. Šilinskas — 5 dol., G. Dragunevičius — 10 dol., A. Pestenis — 2 dol. ir XX — 2 dol.

* * *
ALT S-gos Bostono sk. garbės narys J. Kasmauskas padidino savo įnašą Vilties draugijai — 10 dol.

* * *
Ta proga reikia atžymėti ALT S-gos Philadelphijos skyriaus valdybos nario ir Vilties įgaliotinio J. Česonio uolų veikimą prisijučiant visą eilę naujų prenumeratorių Dirvai.

• Kalėdų švenčių proga Dirva nepasirodys gruodžio 27 d. (pirmadienio) laida. Taip pat ir N. Metų proga Dirva neišeis sausio 3 d. (pirmadienį).

• Antanas Smetona, po sėkmingų koncertų Bostone ir Clevelande, gruodžio 26 d. koncertuoja Washington, D. C. National Gallery of Art, Constitution Avenue ir Sixth Street. Koncerto pradžia 8 val. vakaro. Koncertas bus transliuojamas per vietinę radijo stotį WGMS 570 AM ir 103.5 FM.

• Prel. M. Krupavičius vietoje sveikinimų artėjančių šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga Kultūros Fondo aukoję \$15.00.

• Ona ir Jonas Bertašiai, gyv. 5348 S. Talman, Chicago, Ill. vietoje šv. Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimų, įteikė Balfui per Dr. Leoną Kriaučeliūną dešimt (10) dolerių.

• Genovaitė ir Vladas Mieželiai, vieton Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimų siuntinėjimo, paaukavo Vasario 16 d. gimnazijai \$15.

* ŠAULIŲ ŽIVILIEČIŲ auka 70,00 dolerių, vieton vaiko a.a., Šaulių S-gos vadui pulk. P. Saladžiui pagerbti, buvo perduota Vasario 16-tos Gimnazijos Namų Statybos Vajaus Komitetui Chicagoje. Aukoję šios živilietės: E. Andriūšienė, M. Barniškaitė, B. Balšaitytė, V. Čepaitienė, L. Gailiūšienė, Dr. L. Giedraitienė, J. Kregždienė.

PAIEŠKOMI

PAIEŠKOMA Elena Miliuokaitė-Urbaitienė ar Urbaitienė, gimusi Alytaus apskr., Miroslavo valsč., Čigonikių kaime. Žinantieji dabartinę jos gyvenamąją vietą ar jos likimą prašomi pranešti šiuo adresu: Vytautas Tumas, Rua Campos Novos 234, Vila Zelina, Sao Paulo, Brasil.

JUOZO JAKUBONIO IPĖDINIAMS

Prieš metus New Jersey valstijoje pasimirė Juozas Jakubonis palikdamas šiek tiek turto. Turimomis žinomis jis buvo kilęs iš Pasvalio apylinkės ir turėjo Lietuvoje seserį, bet velionies draugai nežino nei jos vardo, nei ištėkėjusios pavardės. Nesuradus velionie giminių, turtas atiteks valstybei. Juozo Jakubonio giminės arba

apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 St., New York, N.Y. 10024.

PAIEŠKOMI IPĖDINIAI

Tarailai ar Tareilos, kilę iš Varėnos apylinkės, turi teisę į nedidelį palikimą. Amerikoje gyvenusieji vyresnieji išmirę, o apie okupuotoj Lietuvoj gyvenančius irgi trūksta žinių. Tarailų šeima gerai pažinusi tula ponis J. Digeon, anksčiau gyveno Linden, N.Y., bet dabartinis jos adresas irgi nežinomas. Tareilai arba apie juos žinantieji malonėkite pranešti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, N.Y. 10024.

• Kelis kartus vertesnę dovana to, kuris ją teikia nedelsdamas. Ar jau grąžinai sukaktuvinei Dirvai lapelį, kurį gavai prieš ketų savaitių? Jeigu dar ne, būk malonus, padaryk tai šiandien. Ačiū.

DETROIT

NAUJA VALDYBA

Detroito Kultūros Klubo metiniame narių susirinkime gruodžio 12 d. išrinkta nauja valdyba: pirm. A. Gilvydis, vicepirm. R. Bilaitis, išdininkė M. Michaels, sekr. N. Ward ir valdybos nariu J. Šostakas.

Sausio 9 d. 4 - 6 val. p.p. Intern. Institute DKK nariai praves lietuvišką arbatėlę sveimtaučiams. Bus trumpa programa. Kviečiami dalyvauti ir lietuviai. Tą pačią dieną 3 val. ten pat šaukiamas trumpas DKK narių susirinkimas.

MALE

WANTED JOURNEYMEN

BORING MILL OPERATORS
JIG BORE OPERATORS
MUST BE JOURNEYMEN 58 HOURS WEEK. LONG PROGRAM AND EXCELLENT FRINGE BENEFITS.
REX INDUSTRIES
17100 Francis
Melvindale, Mich.

(141)

JOURNEYMEN

WELDERS
TOOL MAKERS
MILL HANDS
LATHE HANDS
GRINDER HANDS
BORING MILL OPER.

MUST BE JOURNEYMEN
FIRST AND SECOND SHIFTS

CONTACT JIM MITCHELL

DOUGLAS TOOL

Div. of Pioneer Eng. & Mig. Co.

2400 E. 9 Mile
Warren, Mich.

AN EQUAL OPPORTUNITY
EMPLOYER
(137-141)

DIE DESIGNERS

All classifications, top rates, paid vac., profit sharing plan and long program.
313 PR 8-1580

DRAFTLINE ENG.

25527 Harper
(138-139)

DIE MAKERS

58 Hour week. Days or nights. Steady employment. Fringe benefits.

AETNA TOOL & DIE
COMPANY

24331 Sherwood
313 — JE 6-6240
Detroit, Mich.

(139-2)

Dirvos 50 metų sukakties minėjime Philadelphijoje, Dirvos redakcinės kolegijos narė Emilija Čekienė skaitė paskaitą "Spaudos reikšmė". Nuotraukoje minėjimo svečiai ir paskaitininkė. Pirmoji eilė iš kairės sėdi: A. Jonys, A. Senikas, inž. J. Jurkūnas, prof. J. Puzinas. V. Gruzdis nuotrauka

Philadelphijoje Dirvos 50 metų sukakties minėjime prof. J. Puzino ir dr. V. Maciūno rūpesčiu buvo suruošta įdomi spaudos parodėlė. Nuotraukoje iš kairės K. Puzinienė, I. Norkienė, ALT S-gos pirm. inž. J. Jurkūnas, E. Čekienė, J. Kaulinienė, A. Ramanauskas apžiūri išstatytus eksponatus. V. Gruzdis nuotrauka

ELIZABETH

* SKAUTAMS REMTI KOMITETAS nuoširdžiai dėkoja gerai žinomam ir gerbiama lietuviškų reikalų rėmėjui kun. Juozui Pragulbickui už 100 dolerių auką Atlanto Rajono Stovyklavietės įsigijimui. Su šia auka užbaigtas tūkstantis ir pradėtas antras. Tikime, kad dar daug atsiras Elizabeth geradžių aukotojų, kurie padės antrąjį tūkstantį surinkti. Iš viso gauta aukų \$1058.

ALT S-GOS SKYRIUS. 1965 m. lapkričio mėn. 21 d. įvyko metinis skyriaus narių susirinkimas. Padaryta visa eilė pranešimų. Iš jų didele dalimi buvo svarstyta Vilties Draugijos ir Dirvos reikalai.

Susirinkimas nutarė Vilties Draugijai iš skyriaus kasos paskirti \$100,00 ir tuo skyriaus įnašą

— Mes tikime, kad mūsų lavonais pratęsta Lietuvos žemelė bus trašesnė ateities vienybei ir Tėvų Žemės meilei. (Iš partizanų biuletenio). Isirašykite negaišdami į Lietuvio Fondo narių eiles kovai už šviesesnę lietuvių rytojų ir jam žinkite save per LF vardyną Lietuvos istorijos lapuose. (Sk.)

\$3, \$110,00 padidinti iki \$210,00. Taip pat nutarė paaukoti Balfui ir paskyrė \$15,00 iš skyriaus kasos.

Skyriaus metinėje veikloje, be kitų atliktų darbų pažymėtini šie: Surinkta LNF aukų \$177,00 vasario 16 d. proga. Paremtas žurnalas Lituanus \$15,00 ir ALTS-gos Seimas New Yorke \$50,00 ir skaitlingu dalyvavimu. Surinkta aukų \$206,00 Lapkričio 13 d. manifestacijai New Yorke remti ir skaitlingai dalyvauta (iš skyriaus kasos skirta \$25,00). Surinkta 12-ka naujų Dirvos prenumeratorių ir t.t.

Iš skyriaus valdybą išrinkta: perrinkta P. Lanys, Pr. DamiJonaitis ir H. Bitėnas, kandidatai

tais liko Petras Lukoševičius ir Jurgis Miežaitis.

I revizijos komisiją išrinkta Vladas Kalystis ir Klimas.

Vilties Draugijos atstovų - ryšininku ir Dirvos platintoju skyriaus ribose, sekantiems metams pakviestas skyriaus narys Stasys Lukoševičius. Linkime Stasiui naujose pareigose sėkmės ir našaus darbo.

* DEDES SAMO TARNYBOJE. Lapkričio mėn. pašaukti atlikti karinę prievolę trys lietuviai jaunuoliai - skautai vyčiai, Henrikas Monkus -- apmokymą praeina New Jersey, Vytautas Stagnininas -- apmokymą praeina Massachusetts state ir Vytautas Bitėnas tolimajame Washingtono state.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. WA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pareidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Los Angeles skaučių tūtininkė A. Pažūrienė riša Tėvynės mazgo gelį jaun. skautėi tūnto iškilmingoje sueigoje gruodžio 12 d. L. Kančausko nuotrauka

Mielus brolius — ALEKSĄ KAZĮ ir BRONIŲ SILIŪNUS,

jų šeimas ir artimuosius gilaus skausmo valandoje, jų brangiam tėveliui Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

J. B. Lenkevičiai